

*Аппельт Г.В.**к.псих.н., доцент,**доцент кафедри іноземних мов і країнознавства факультету туризму,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника**Appelt Halyna**Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*

ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІН У ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ, ЩО СФОРМУВАЛИСЯ ПІД ВПЛИВОМ ЗАГАЛЬНОПРИЙНЯТИХ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ У ЗВ'ЯЗКУ З ПАНДЕМІЄЮ COVID-19

DETERMINATION OF CHANGES IN THE TOURIST INDUSTRY THAT WAS FORMED UNDER THE INFLUENCE OF COMMON SECURITY MEASURES IN CONNECTION WITH THE COVID-19 PANDEMIC

Анотація. У статті розглядаються економічні наслідки введення карантинних обмежень, які виникли після поразки світу вірусом COVID-19; проблеми безпеки, природні та епідеміологічні катастрофи й їхній вплив на таку форму міжнародних відносин, як туризм, у зв'язку з чим можливою стає побудова прогнозу щодо розвитку і змін туристичного ринку після відновлення міжнародного руху туристів. Проаналізовано заходи, інструкції та методи захисту туристів, які були визначені як необхідні міжнародними організаціями; проведено їх порівняння і доповнення місцевими, регіональними та експертними рекомендаціями, вказівками і заходами. Цей комплекс бере участь у формуванні основних змін, які чекають туристів і які впливають на зміну самого ринку туристичних послуг, починаючи зі змін туристичних тенденцій 2020 р. як в Україні, так і в усьому світі.

Ключові слова: туризм, туристична галузь, епідемія, коронавірус, COVID-19, епідеміологічні заходи, заходи безпеки, ЮНВТО.

Постановка проблеми. Пандемія COVID-19, яка почалася в китайському місті Ухань, поширилася на всі країни світу, у тому числі на країни пострадянського простору. Вплив вірусу вже помітний на рівні соціально-економічного розвитку країн: закриття кордонів, зупинка туризму, введення жорстких обмежень на транспортне сполучення тощо [1].

При цьому в країнах відсутні чіткі уявлення щодо економічної політики, яка дала б змогу подолати наслідки пандемії. І в даному разі туризм як одна з основних галузей, що формує ВВП країни й є важливою частиною формування відносин між країнами, потребує складання чітких інструкцій та заходів для мінімізації наслідків як на регіональному і державному, так і на міжнародному рівні, заходів, що будуть сформованими на основі аналізу, рекомендацій всесвітніх організацій та прикладів діяльності різних країн.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Звертаючись до теми впливу нового вірусу COVID-19 на світову економіку й зокрема на сферу туризму, слід зазначити, що даному питанню

проділяли увагу як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, а саме: С.І. Долгов, Ю.А. Савінов [2], Г.А. Сімонян, А.А. Сарян [3], А.О. Антропова [4], А.А. Сафронов [5], Е. Каракая [6] та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Однак більшість науковців у своїх працях акцентує увагу на впливі вірусу на економіку країн світу, на інновації і зміни у сфері охорони здоров'я, а також на саму історію виникнення вірусу. Питання дослідження впливу вірусу саме на сферу туризму, яке необхідно розглядати в перспективі, з погляду змін згідно із загальноприйнятими рекомендаціями міжнародних організацій охорони здоров'я, які вже діють, є недостатньо вивченим.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є визначення змін туристичної галузі в Україні й у світі, які є наслідком введення заходів безпеки та довготривалої стагнації через пандемію COVID-19.

Вклад основного матеріалу. За останніми даними Всесвітньої туристичної організації (далі – UNWTO), прибуття туристів у березні різко скоротилося на 57% після початку блокування в'їзду і повсюдного введення обмежень на поїздки та закриття аеропортів і національних кордонів. Це призводить до втрати близько 67 млн міжнародних туристів і близько 80 млрд дол. США (експорт від туризму).

Азіатсько-Тихоокеанський регіон найбільше страждає від введення обмежень (-33 млн туристів), досить великі за обсягами втрати туристів у Європі (-22 млн).

UNWTO сформувала три сценарії подальшого розвитку міжнародного туризму в 2020–2021 рр., які відображують зв'язок часу стримування і тривалості обмежень на поїздки і закриття кордонів із відсотком зниження числа туристів:

Для зменшення проблем, число яких зростає в прямій залежності від глибини поразки галузі наслідками пандемії, а також для збереження населення необхідні інструкції та чітке визначення заходів і заходів безпеки. І головним джерелом таких інструкцій є UNWTO, рекомендації якої є як основним комплексом дій, так і основою для формування місцевих, регіональних та/або національних додаткових комплексів дій.

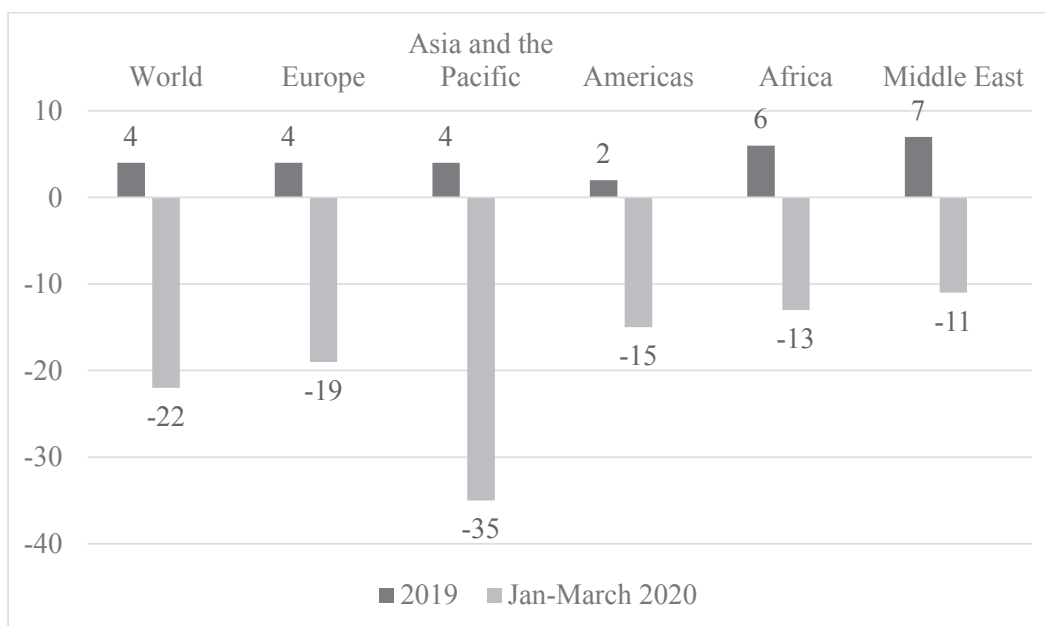

Рис. 1. Прибуття іноземних туристів у 2019 і I кв. 2020 р. (зміна у %) [7]

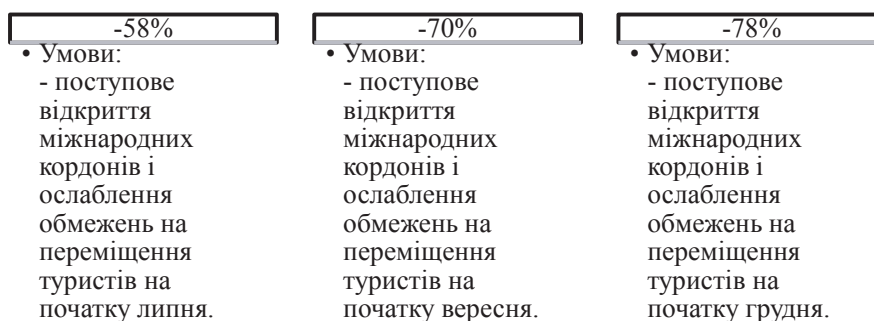

Рис. 2. Сценарії UNWTO щодо калькулювання можливих утрат туризму [7]

Ці рекомендації є першим результатом Global Tourism Crisis Committee, створеного UNWTO, і розроблені для підтримки урядів, приватного сектору та міжнародної спільноти у навігації по соціально-економічній надзвичайній ситуації, якою є пандемія COVID-19.

Ці конкретні рекомендації надають країнам контрольний список можливих заходів для допомоги туристичному сектору зберегти робочі місця та підтримати компанії, які перебувають у групі ризику в цей момент. Пом'якшення впливу на зайнятість та ліквідність, захист найбільш уразливих груп та підготовка до відновлення – ключові пріоритети трьох груп 23-х діючих рекомендацій:

Пандемія призведе до змін на ринку туристичних послуг, які будуть включати дві групи змін: ті, що виникли на базі загальних заходів безпеки, встановлених всесвітніми організаціями, та ті, що виникли на базі персональних заходів безпеки, встановлених країнами та/або туристичними об'єктами, що в сукупності із сучасними тенденціями туризму призведуть до нового, сучасного вигляду туризму.

Але і без включення проблем, що виникають у процесі введення заходів безпеки від коронавірусу, розвитку в'їзного туризму в Україні перешкоджає безліч чинників, серед яких слід виділити такі (рис. 5).

Результатами за часткового або повного вирішення зазначених проблем є підвищення рівня туристичної інфраструктури України загалом, включаючи підвищення якості туристичних послуг, підвищення обізнаності громадян щодо туристично-рекреаційних об'єктів, тим самим збільшуючи потік не тільки вітчизняних, а й іноземних туристів, збагачення ВВП України тощо.

Висновки і пропозиції. Оскільки основна мета сьогодні полягає у збереженні туристичної галузі з мінімізацією наслідків пандемії та забезпечуючи при цьому максимальну безпеку для туристів, доцільно вибрати шлях інтенсивного розвитку туризму в країні з відповідними загальноприйнятими заходами безпеки та подолати проблеми, які були притаманними галузі за відсутності наслідків пандемії.

У вигірній ситуації після пандемії може опинитися й український туристичний ринок, якщо вдасться підтримати внутрішній попит, не допускаючи при цьому різкого стиснення окремих сегментів економіки.

І хоча навіть за таких умов проблеми туризму в Україні не зможуть повноцінно протистояти навісним форс-мажорним обставинам, з якими зараз зіткнувся весь світ, загальна світова стагнація галузі може стати платформою для побудови нового, більш ефективного і гнучкого, сучасного та адаптивного виду українського туризму.

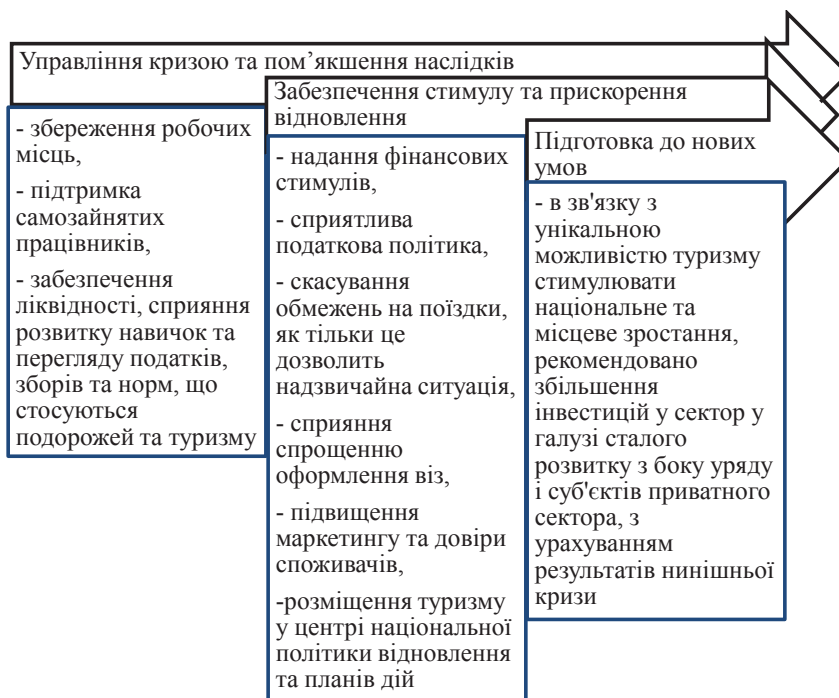

Рис. 3. Рекомендації UNWTO щодо допомоги туристичному сектору [7]

<p>Авіапослуги</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дотримання дистанції, наявність санітаїзерів, рівномірний розподіл пасажиропотоку, онлайн-реєстрація, температурний контроль пасажирів, масковий режим, очищення салонів. • Підвищення цін у два-три рази на послуги у зв'язку зі зменшенням кількості пасажирів на борту. • У Гонконгу тестують прилад для повної дезінфекції пасажирів. • Emirates пропонують пасажирам експрес-аналіз на COVID-19, до посадки в літак. • Korean Air розробив костюми хімзахисту для всього льотного складу.
<p>Готелі, хостели</p> <ul style="list-style-type: none"> • Зворотна тенденція в проєктуванні готелів: розмежування просторів, збільшення дистанції між зонами відпочинку, столиками, диванами тощо. • Посилення санітарних вимог, використання матеріалів і покриттів, які легко піддаються дезінфекції, зростання відсотку сантехніки з покриттями, що мають здатність до самочищення, і/або модулі ультрафіолетової обробки. • Переважання самообслуговування. • Розробляються програми для віртуального спілкування з клієнтами. • Готелі відмовляються від власної повноцінної кухні, надаючи гостям можливість замовити в номер страву з ресторанів. • Спостерігається повернення до одноразового посуду у зв'язку з гігієнічними міркуваннями.
<p>Об'єкти туристичних послуг</p> <ul style="list-style-type: none"> • Заборона проведення масових заходів, дотримання дистанції, лімітування відвідувачів. • Карантин для прибулих на 14 днів. • Поява мобільних додатків для відслідковування кількості відвідувачів. • Обмеження щодо переміщення туристів у країні. • Проходження тесту на COVID-19 перед відвідуванням країни.

Рис. 4. Зміни в діяльності основних об'єктів туристичної галузі

Джерело: сформовано автором на основі [8–10]

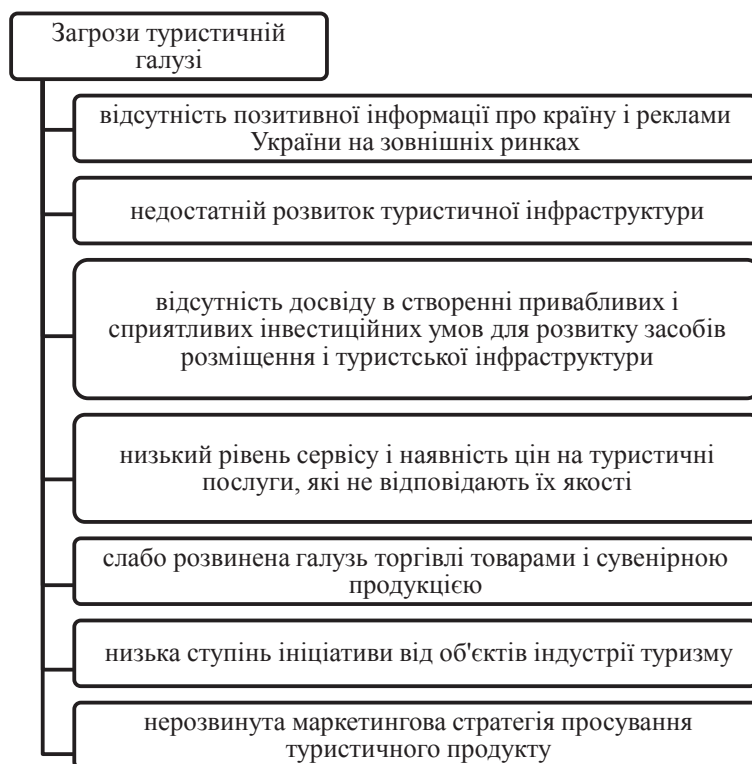

Рис. 5. Проблеми в'їзного туризму в Україні

Джерело: сформовано автором

Література:

1. Жильцов С.С. Коронавирус ударил по странам постсоветского пространства. *Проблемы постсоветского пространства*. 2020. № 7(1). С. 8–17.
2. Долгов С.И., Савинов Ю.А. Влияние вспышки нового коронавируса на международную торговлю. *Российский внешнеэкономический вестник*. 2020. № 2.
3. Симонян Г.А., Сарян А.А. О влиянии пандемии коронавируса на туризм. *Современная научная мысль*. 2020. № 2. С. 158–164.
4. Антропова А.О. Влияние коронавируса (COVID-19) на международный туризм. *Вестник научных конференций*. 2020. № 2–2. С. 16–18.
5. Сафронов А.А. Государственная поддержка сферы туризма в связи с распространением новой коронавирусной инфекции. *Наука, образование, инновации: актуальные вопросы и современные аспекты*. 2020. С. 184–186.
6. Karakaya E., Ekonomist I.D. COVID-19 Krizinin Ekonomi, Enerji ve Emisyonlara Etkileri : Mevcut Durum ve Olası Post-Corona Senaryoları.
7. UNWTO launches a call for action for tourism's COVID-19 mitigation and recovery. *The World Tourism Organization (UNWTO)*. *The United Nations agency* : вебсайт. URL: <https://www.unwto.org/news/unwto-launches-a-call-for-action-for-tourisms-covid-19-mitigation-and-recovery> (дата звернення: 10.05.2020).
8. Какими будут отели после коронавируса. *АО «РОСБИЗНЕСКОНСАЛТИНГ», 1995–2020* : вебсайт. URL: <https://realty.rbc.ru/news/5e7afc019a7947b74e20bbb8> (дата звернення: 10.05.2020).
9. Каким будет туризм после коронавируса. Пустые отели и кабинки на пляжах. 2020 *BBC* : вебсайт. URL: <https://www.bbc.com/russian/news-52524621> (дата звернення: 13.05.2020).
10. Страны юга Европы готовятся к туристическому сезону, несмотря на угрозу коронавируса. *1992-2020 Интерфакс-Украина* : вебсайт. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/663251.html> (дата звернення: 12.05.2020).

References:

1. Zhiltsov S.S. (2020) Koronavirus udaril po stranam postsovetskogo prostranstva [Coronavirus hits former-Soviet countries]. *Post-Soviet Issues*, vol. 7, no. 1, pp. 8–17.

2. Dolgov S.I., Savinov Y.A. (2020) Vliyanie vspyshki novogo koronavirusa na mezhdunarodnyuyu torgovlyu [The impact of the new coronavirus outbreak on international trade]. *Russian foreign economic journal*, vol. 2, pp. 7–18.
3. Simonyan G.A., Saryan A.A. (2020) O vliyaniy pandemii koronavirusa na turizm [On the impact of the coronavirus pandemic on tourism]. *Modern scientific thought*, vol. 2, pp. 158–164.
4. Antropova A.O. (2020) Vliyanie koronavirusa (COVID-19) na mezhdunarodnyy turizm [The effect of coronavirus (COVID-19) on international tourism]. *Herald scientific conferences. Consulting company Ucom*, vol. 2, no. 2, pp. 16–18.
5. Safronov A. A. (2020) Gosudarstvennaya podderzhka sfery turizma v svyazi s rasprostraneniem novoy koronavirusnoy infektsii [Government support to the sphere of tourism in connection with the dissemination of the new coronavirus infection]. *Proceedings of the Science, education, innovation: topical issues and modern aspects (Penza, Russia, March 23, 2020)*. Penza: Science and Enlightenment, pp. 184–186.
6. Karakaya E., Ekonomist, I. D. (2020) COVID-19 Krizinin Ekonomi, Enerji ve Emisyonlara Etkileri: Mevcut Durum ve Olası Post-Corona Senaryoları.
7. YUNWTO prizyvaet k deystviyu po snizheniyu I vosstanovleniyu turizma v usloviyakh Covid-19 (*The World Tourism Organization (UNWTO)*). *The United Nations agency*. Available at: <https://www.unwto.org/news/unwto-launches-a-call-for-action-for-tourisms-covid-19-mitigation-and-recovery> (accessed 10 May 2020).
8. Kakimi budut oteli posle koronavirusa (*Rosbizneskonsalting*). Available at: <https://realty.rbc.ru/news/5e7afc019a7947b74e20bbb8> (accessed 10 May 2020).
9. Kakim budet turizm posle koronavirusa. Pustye oteli i kabinki na plyazhakh (BBC). Available at: <https://www.bbc.com/russian/news-52524621> (accessed 13 May 2020).
10. Strany yuga Evropy gotovyatsya k turisticheskomu sezonu, nesmotrya na ugrozu koronavirusa (Interfaks-Ukraina). Available at: <https://interfax.com.ua/news/economic/663251.html> (accessed 12 May 2020).

Аннотация. В данной статье рассматриваются экономические последствия введения карантинных ограничений, которые возникли после поражения мира вирусом COVID-19; проблемы безопасности, природные и эпидемиологические катастрофы и их влияние на такую форму международных отношений, как туризм, в связи с чем возможно построение прогноза развития и изменений туристического рынка. Анализируются мероприятия, инструкции и методы защиты туристов, которые были определены как необходимые международными организациями; проведено их сравнение и дополнение местными, региональными и экспертными рекомендациями, указаниями и мерами. Этот комплекс участвует в формировании основных изменений, которые ждут туристическую сферу и влияют на изменение туристических тенденций 2020 г. как в Украине, так и во всем мире.

Ключевые слова: туризм, туристическая отрасль, эпидемия, коронавирус, COVID-19, эпидемиологические мероприятия, меры безопасности, ЮНВТО.

Summary. The coronavirus epidemic, which began in the Chinese city of Wuhan, has spread to all countries of the world, including the countries of the former Soviet Union. And this virus affects not only the health sector. The virus also affected the level of socio-economic development of countries (closing borders, stopping transport connections, imposing strict restrictions, and so on), as well as international relations between them. To clearly establish the current situation in the tourism market, this article discusses the economic consequences after the introduction of quarantine restrictions that arose after the defeat of the world by the Covid-19 virus; security problems, natural and epidemiological disasters and their impact on such a form of international relations as tourism. In this connection, it becomes possible to build a forecast about both the development and changes in the tourism market. However, in the presence of a huge number of recommendations from both international organizations and the affected countries, there are still no clear ideas about economic policies that could help minimize the consequences of the epidemic. And in this case, tourism, as one of the main industries that shape the country's GDP is an important part of shaping relations between countries, requires clear instructions and measures to minimize the consequences at the regional and national and international levels. Measures that will be formed on the basis of analysis, recommendations of world organizations, and examples of activities of different countries. In this regard, the article analyzes the activities, instructions and methods of protecting tourists, which have been identified as necessary by international organizations; they are compared and supplemented with local, regional and expert recommendations, guidelines and measures, as well as innovative inventions. This complex is involved in the formation of the main changes that await the tourism sector and primarily affect the change in tourist trends in 2020. And this article models a possible view of the future market for tourism services both in Ukraine and the whole world, which takes into account measures to ensure security.

Keywords: tourism, tourism industry, epidemic, coronavirus, Covid-19, epidemiological measures, security measures, UNWTO.